

Arbetarnas befrielse?

Zomia

2018-03-20

Anarchist Archive

anarchist-archive@riseup.net · anarchist-archive.org

Krokodiltårar och hissning, eller axelryckningar och dissning. Reaktionerna på Kamprads död tydliggjorde politiska skiljelinjer, mer än många debatter. Liberaler och konservativa hyllade honom som en nationell hjälte. Socialister och antikapitalister såg utan sorg en (post?)fascist och kapitalist gå i graven, en man som tronat över en av världens största privata förmögenheter, byggd på andras arbete i imperialistisk anda.

Arbetarrörelsen har ofta fokuserat på ekonomiska frågor, och detta med rätta. Genom decennier av kamp i form av organisering och direkt aktion lyckades rörelsen under det tidiga 1900-talet uppnå bland annat rimligare lönenivåer. Och för prekära arbetare och migrantarbetare med flera är fortfarande ekonomin central. Men den typiska svenska arbetaren lever globalt och historiskt sett på en ekonomisk nivå som måste betraktas som mycket privilegierad. Och det blir onekligen lite lamt när löneförhandlingar inte längre handlar om resurser till basbehov, utan om att få mer stålar till vettlös konsumtion eller vidgande av aktieportföljen och fylligare fondsparande.

När det gäller makten över våra liv och arbetsförhållanden, däremot, är vi fortfarande i stort sett lika förtryckta. Vi har som lönearbetare i det moderna samhället berövats möjligheterna att möta våra basbehov själva. Vi är tvingade att sälja vår arbetskraft för att kunna konsumera det vi behöver på en kapitalistisk marknad. I relation till kapitalet finns ingen religionsfrihet, alla måste böja knä och offra sitt liv till Arbetsmarknaden, annars saknar hen rätt att leva. Många, inte minst icke-män, mår psykiskt dåligt av sina arbetsförhållanden. Vi tvingas att ge en mycket stor del av vår vakna tid till arbetsköparnas agendor, oavsett vad vi själva har för passioner eller ambitioner. På arbetsplatserna råder inte anarki, och inte ens demokrati. Kapitalisterna och andra arbetsköpare och deras administration bestämmer. När jag under några år jobbade som färdtjänstförare förundrades jag ofta över att det inte var förenligt med organisationens förväntningar ens att ta sig tid att bemöta äldre personer eller personer med funktionsvariation som medmänniskor.

Kanske skulle arbetarrörelsen ha lättare att mobilisera människor för en kollektiv kamp om vi betonade arbetares frihet mer? Politiska partier som tidigare haft detta på agendan ser ut att i mycket ha kastat in handduken. Socialdemokratien har i närmare ett sekel accepterat arbetsköparens ”rätt att leda och fördela arbetet”, ett grundläggande svek mot tidigare socialistisk kamp. Idag monteras successivt tidigare framsteg på arbetets områden ned. Det är ”arbetslinjen” som gäller.

Är det inte hög tid för en mer radikal och frihetlig arbetarkamp? Lönearbetet är trots allt i grund och botten inget annat än en annan form av slaveri. Att kapitalet är på frammarsch och arbetarrörelsen just nu kan se ut att vara på tillbakagång är inget skäl att anpassa kraven till något mer ”realistiskt”, tvärtom! Nu mer än någonsin behövs de djärva drömmarna, inte minst från utomparlamentariska grupper, som visar att högerörelserna på det politiska fältet inte accepteras.

Så var är de högljudda kraven på kortare arbetsdag, på basinkomst, på arbetarin-

flytande? Var är de allvarligt menade ambitionerna att tränga tillbaka lönearbetets roll och ge oss större utrymme för vettigare sysslor? Var är det öppna motståndet mot chefsväldet? Var är visionerna om att helt avskaffa lönearbetet? Var är uppmaningarna till maskning och mänsklighet på arbetsplatsen? Var är massrörelserna för en värld utan Kamprads?

(För övrigt anser jag att alla som lönearbetar och inte redan är med ska överväga att gå med i lämpligt LS av SAC Syndikalisterna.)